

Előfizetési díj.

Videkre	ostán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre	15 frt.
Félére	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Regjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsbea : Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et 15
(Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyiltéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Bel-királyuteza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

LŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap

1875. ötödik évfolyamára.

„Kelet“ előfizetési ára:

Egy évre	15 frt.
Félére	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órá	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Amegrendelések legczélserűbben pos-tai utánnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nolcz egyszerre beküldött előfizetés után tíztelepéldánnyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet“ kiadója.

Az új kormány.

Budapest, febr. 28.

(4) Harmadfél heti vajudas után a válság befejezettnek tekinthető s Wenkheim Béla n vagy holnap okvetlenül megalakítja a új cabinetet, melyben a régi Deakpárti tábor és a balközép tagjai egyaránt lpvíselve lesznek. Nyolczadik évi parlamentarisi életünkben ez az első eset, hogy a ellenzék mérsékelt része is helyet foglal a kormányban s az üres negatív teréről a pozitív működés mezejére lép. A a két árt, mely nyolcz év óta szennvedé-lyes kzdelemben állt szemben egymással, most lzosen, karöltve fog haladni s meg-oszítja egymás közt az uralmat, mely a nemzet többségének akarataiból eddig ki-zárólag egy pártnak tulajdona volt. Régóta remnylették e következést mindazok, kik a magyar faj egyetértésében látják az annyi eszélytől fenyegetett magyar állam

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irtá:

SAND GYÖRGY.

Második rész.

II.

(Folytatás)

„Után sir Richárd bement nejéhez bu-eszteni nekarta, hogy ez elkísérje őt, az indulás helyig, mert akkor vagy magára, vagy a én társaságomban kell vala, hogy ha-za tén onnét.

„A elkísérén sir Richardot a hajóhoz, ellátta őt mindennemű orvosi tanácssal, kö-vetendélmódjára nézve, s látva, hogy nagyon közlékly hangulatban van s hogy félőrai előny-ben va az indulásra nézve, eszembe jutott anyámnegbizása s kérdeztem, ha emlékszik-e még n.

„mint kiejtém előtte a Mossart A del nevet, lhalványult, de minden gondolkodás nél-kül felé:

„Adél kisasszonyra! a derék jószág!-gazga leányára, oh nagyon jól emlékszem! mondhom, derék, jószívű teremtes volt. Ad-je át ki tisztelemet; mondja meg, hogy sem-mit eltem feledtem még a Mauville kastély-ban tő éntékből és hogy most kétszeresen sze-tem at, mióta tudom, hogy az ő fia.

„hát miért nem emlité ezt előbb is nekem!

„Anyám azt mondta, meglehet kinosok önre nézve az e kastélyhoz kötött em-lekek lemlítése.

„En mindenekelőtt orvos vagyok.

„Lehet beszélni előttem a fájdalmas em-lekekr, nines ros hatással reám. Ön tudja miből llnak azok?

lételének első biztosítékát. Mind e mellett bizonyos, hogy most, midőn a remény be-teljesedett, több oldalról aggodalommal, nyugtalansággal, sőt bizalmatlanul néznek a jövőnk dolgok elé.

Csak azt nem szabad feledni, hogy az a mi most történt: a két tábor egye-sülése természetes és elmaradhatatlan kö-vetkezménye ama processusnak, melyen pártéletünk négy év alatt átesett. Tartsuk szem előtt azt, hogy a fusiot nem mes-terségesen csinálták, hanem a viszony-nyok ellenállhatlan ereje, a tények kéréle-hetetlen logikája hozta létre. A mióta De-ák Ferencz egészségi állapota miatt visz-szavonult a párt köréből, eltűnt belőle ama-z óriási szellemi erő, mely e roppant töme-get fegyelmezett hadsereggé tette s a politika csatatérén diadalról diadalra vezet-te. A vezérrel, a böcs tanácsadoval és gyé-mánt tiszta jellemmel eltűnt a Deakpárt-ból az egység, az összetartás, a fegyelem; személyi és magánérintetek léptek előtér-be, az ellentétek kidomborodtak s önálló fractiók alakjában jelentek.

Ez által a többség elvesztette tekin-télyét és erkölcsi hatalmát; minden pill-anatban váltakozott s lehetetlenné tette, hogy erős és állandó miniszterium alakul-jon, mely nélkül viszont nem a kormány-zati gép, sem a parlament nem végezheti életbevágó feladatait. A mint a Deakpárt-ban a bomlás előre haladott, ugy lépett viszont egy másik eszme előtérbe: új ma-joritás alkotása a pártfusio alapján.

Ismeretes, hogy Szlavy már egy év-vel ezelőtt megkísérté a terv valósisát. Is-meretes az is, hogy az experimentum si-kertelen maradt. Akkor megalakult a Bit-ó-Ghyecz-kormány s egy pár napig ugy látszott, mintha a Deakpárt elemei félve a fusiótól a kormány köré fognak seregleni s a Deakpárt képes leszen egy önfeledő miniszteriummal karöltve a politikai és pénzügyi téren reá váró nagy feladatokat megvalósítani. A remény azonban csak né-hány napig tartott; a párt nem sokára visszaesett régi bajába s a fractiók ver-senygése minden radicalis működést lehe-tetlenné tön.

A kormány ismerte a helyzetet, nem mert egész programmal, a közviszonyok

— Legkevésbé sem; mit sem tudok arról, mi önre vonatkozik.

— Lehet, hogy elbeszéllem önnek egykor, de most válnunk kell. Jól vigyázzon Helenre!

Utolsó kézszeritása ezt látszék mondani: „ön szeret engem, boldogságom szent kell, hogy legyen ön előtt.“ Nem volt szükségem e biz-tatásra. Helena asszony nem zavarta meg sem eszemet, sem szívemet.

Hozzá lévén már szokva ugy élni ezen-tul körében, mint valamely üveg alá elzárt becses tárgy mellett, mely nem az én haszná-latomra van szánva, most csakis attól féltém, hogy feltátl kérni engem, hogy setál-tassam meg kis kutyáit a szabadban, mely foglalkozást férje, minden nap hűsögesen telje-sítette.

III.

Visszatérve a villába; hugomtól levelet találtam ott, melynek megpillantása előbb meg-ijesztett. Oly ritkán szokott nekem írni, hogy azt hittem, hogy, tán anyám beteg s azért ír. Csakhamar meg lettem nyugtatva ez iránt. Ime mit irt Jenny:

„Ezuttal én foglak tudósítani hogyan lé-tünkrol. Mama most nagyon jó egészsé-gben van. Azért inkább csak magamról fogok szó-lani. Tudom mennyire szeretet de Vianne urat, s mennyire örülnél, ha sátoroddá lenne. Bi-zony én most elutasítottam őt, azon hozzátétel-lel, hogy ha egy év múlva is megmarad ha-tározata mellett s nem változnak érzelmei, is-mét visszatérhet, megújítani ajánlatát. Még azt is megengedtem neki, hogy minden két hétben írjon levelet nekünk, mama nagyon meg van elé-gedve; hát te örülsz-e?

„En kissé meg vagyok rettenve, hogy ily nagy engedményeket tettem. Azt mondják, hogy a szerelem vagy istenien, vagy borzasztóan nagyszerű valami. Bár mint legyen is az, én mindig ugy képzeltem, hogy miután a nő hi-vatása az engedelmesség, csakis egy nagy sze-relem létezése képes kellemessé és szentté tenni előtte e köteleesség érzetét s az engedel-mességet.

minden ágára kiterjedő tervvel föllépni s egyedül arra szorítkozott, hogy a halaszt-hatatlan ügyek, főleg a pénzügyi helyzet rendezésére használja föl a Deakpártot. Hogy mily sikerrel, az ismeretes. Lónyay és Sennyey urak előállottak s megbuktat-ták a kormány terveit. A helyzet valóban chaoticus volt, midőn egyszerre Tisza Kál-mán ledönté a választalat, mely őt és pártját éveken át a Deakpárttól elválasztá.

A mint ez megtörtént, ellenállhatlan erővel lépett előtérbe a fusio. Meg kellett az új többséget alakítani s ne feledjük so-ha, hogy a fusio maga a legfőnté-sobb erkölcsi diadal a Deakpárt-ra. Az ellenzék abban hagyta a közjogi harcot, rálépett az alapra, melyet a De-akpárt alkotott smely a haza benső béké-jét és alkotmányát biztosíthatja. Kétségki-vül bizonyos fájdalom és lehangoltság tá-mad bennünk, ha az utóbbi két év pártvi-szonyain végig pillantunk. De enyhítheti ez érzést az, hogy ma a közjogi harc vé-gét ért, hogy a kiegyezést több egyhamar veszély nem fenyegeti, mert a fusioval a magyarság minden józan eleme elfogadta amaz alapot, mely eddig a visszavonás és a szennvedélyes küzdelem tárgyát képezte közöttünk.

— Az országos közoktatási tanács február 27-én esti öt óraker tartotta utolsó ülését. Erélyes, buzgó és szakavatott elnöke, Horváth Mihály püspök és orsz. képviselő, há-rom évi tapasztalásból meggyőződén, hogy a fenálló szervezet mellett e testület magas cél-jának minden irányban nem felelhet meg, an-nak megszüntetését s egy máskép és tágasabb körrel szervezendővel helyettesítését a közok-tatási miniszterrel indítványozta, s a miniszter ur ez értelembe előterjesztését ő felsége hely-benhagyván, az elnök azt a mai utolsó ülés-ben feloszlatta. A tanács titkára dr. Kármán Mór tanár a három évi működésről zárlatentést tevén, azt a következőkben rövideden összefog-laljuk. Az első évben két organicus munkával foglalkozott: a kereskedelmi középiskolák tan-tervével s a középiskolákról szóló törvényjavaslat-tal. Az elsőben e szakiskoláknak oly tervezetet nyújtott, mely, ha első sorban a jelen szüksé-get tartotta is csak szem előtt, egyszersmind

„En pedig jelenleg Vianne ur iránt nem érzek mást, őszinte jó indulat barátságánál. Mama azt hiszi, hogy sikerülend neki ké-sőbb, élénkebb érzelmeket is kelteni bennem; ez érzelem alkalmasint lelkesültség, vagy gyön-géd szeretet leend.

„De Vianne ur igen komoly, higgadt ar-ra s több meggondolással bír, hogy tölem oly nagy benső ragaszkodást követeljen. Ő na-gyon jó helyzetben van, e mellett nagyon okos, nagyon tanult eszes ember. Mi szükségem van neki egy olyan életásra, mint a milyen én vagyok? Nekem tanulásra, művelődésre van még szükségem, mivel nem vagyok még sem eléggé okos, sem eléggé higgadt; nekem egész lelkem a zenéé, mi köze lehet a zenéhez a férjhez menetelnek? Ezt nem birom fel-fogni.

„Vajjon most ismét fogod-e mondani, mit már több ízben ismételtél nekem, hogy az ember nem csak egyedül szellemi élvezetekre van teremtvé, és hogy egy üres szív csak an-nyi, mint ha ki lenne halva? Dehát ninesen-e két oly lény a földön, kit én szeretek? Nem elég-e ez? Anyám és te nem tölthetitek-e bé eléggé szívemet, nem adhatok-e elég életet ne-ki? Anyám oly igen szeret engem! ha kezd-ne is bennem elszunyadni a szeretet érzete, na-gyon hamar életre tudná ő ébreszteni, kiváló gyöngédségének ereje s finomsága által. Miért mondanák azért szívemet hideg érzéketlenné, ha családomon kívül nem szeretek még má-sokat?

„Gyermek korunkban oly gyöngéd szere-tettel voltunk körülvéve, mindenki ugy szere-tett, ugy kényeztetett bennünket, s később is mily boldogul éltünk egy más körben! Hisz nem vagy-e már te is oly korban, hogy nősül-hetnél, és még sem gondolsz arra, mivel sor-sodat amaz elsőkelő úrhoz kötötted, kinek színes barátsága oly boldoggá tesz téged? Csak nehogy jobban szeresd őt, mint minket! De nem, ettől nem félek. Nem fogsz te soha sen-kit inkább szeretni mint minket, ebben meg-vagyok győződve. Azon nő, ki egykor magá-hoz lánczoland kinek életét szenteléd, bizto-

a középíróndű szakoktatás fejlődésének szeren-esésen megvetette alapjait, s mai napig e kör-ben mind az oktatás színvonalának emelésére, mind a nemzetes művelődés elemeinek nagyobb mérvben felkarolására üdvös befolyással volt. A középiskolai törvényjavaslat a törvényhozás e körüli munkásságának szolgált alapul; mely azonban, fájdalom, a tárgy nagyságossága és sür-gős volta daczára, a létesülés phásisába még nem léphetett. A második évben a népis-kolai ügy foglalta el a tanácsot; különösen a nép-tanítók nyugdíjazása iránti javaslat, s a népis-kolai törvény revisiója, melyek iránt terjedel-mes, minden pont körül tájékoztató jelentések készültek, melyek azzal, hogy a megoldás mód-jait megvilágítva, annak nehézségeit is kellően feltűntették, jótékonyan hatottak, irányt adva a czélserű fejlesztésnek. A harmadik év nagy munkája a középiskolai oktatás reformjavasla-ta volt. Első helyen a tanári conferentiák sza-bályozása, s az iskolai pontos könyvvitel ren-dezése oly módon, hogy mindkét intézkedés a tanítás módszeresebbé tételének hathatós esz-közévé válhasson, még az 1874. év folytán, miniszteri rendelet utján, a közoktatási kor-mány felügyelete alatt álló intézetekben köz-szabálylyá tétetett, s a paedagógiai lelkiismeretes-séget fokozva, a sok águ tanítás összhangzó alakítását elősegítette. A középiskolák tanter-vének, a gymnasiumnak ugy, mint a reálta-nodainak, helyes alapelvek sürgetése mellett, a jelen állapot kelletlen megrázkodtatását kerül-ő átvassággal, korszerű reformjára törekedett. A tankönyvek ügyében csekély volt az ered-mény. 200 bíráltatott meg; kevés volt, mely ajánlathatott. Ez ügyben, ugy látszik a meg-bízás utja vezetend csak czélra. Ohajtjuk és reméljük, hogy az új szervezett tanács, gyor-sabban mozogva, mint a hogy szervezetténél fogva, ez tehette, fényesebb eredményeket fog feltűntethetni, bár az, mely ma befejezte mű-ködését, a haza méltató elismerésére érdemesi-tette magát.

— Országos levéltár. A belügymi-niszter köv. körrendeletet intézte „valamennyi törvényhatóságokhoz:“ A felügyeletm alatt álló magyarországi és erdélyi kancelláriai, továbbá a helytartótanácsi, erdélyi főkormányzéki, ná-dori és országos levéltárak „országos levéltár“

síthatja számodra a jövőt; de nem rendel-kez a múlttal a bővön kamatozó tőkével, ez oly sok gyöngédséget, bizalmat rejtő nagy kincsese, mely hosszas időn át közös örömk, közös fájdalomak forrása volt. — Mi engem és Vianne urat illeti, nekünk együtt nines multunk, s így érzem, hogy e nélkül jövőnk sem lehet. E gondolatra néha oly rettegés fog el, hogy behuny szemmel rohanok zongorám-hoz, ebből merítni feledést arra, hogy ki va-gyok s kivé akarnak tenni.

„Szavamat meg fogom tartani, mivel már meg ígértém, hogy kívánságok szerint ese-lekszem. Elfogadom a leveleket, igyekszem azok-ra illően válaszolni. s az év leteltével, nem szegülök ellen egy újabb találkozásnak; de ha akkorra sem változtak meg érzelmeim, ha ak-kor sem érzek fölindulást, ingatottságot jelen-létében, ha nem okoz semmi örömet, megta-gadni ömagamat le mondani szabadságom-ról, az én hibám lesz-e az? Okozhatnak-e en-gem azért; lehet-e réám ezért haragudni? Ma-ma fog-e busulni? Vianne ur vajjon fog-e? s te fegsz-e neheztelni reám? Azt nem ígértém meg, hogy igen t fogok mondani. Csak azt ígértém, hogy minden tölem kitalhelőt el fogok követni, hogy azt mondhasak; de ha kény-szerítve lennék akaratom ellenére, szívemben borzalommal kimondani a végzetes szót, talál-nék-e benned ez esetben pártolója áldozatkész hű barátára, valódi szerető testvérré, hogy vé-delmezni hűgodat s megmentse őt a rettegés és kétségbeeséstől? Kérlek felelj kérdéseimre.

Még azon órában válaszoltam e levélre:

„Igen, is pártfogod, védőd, áldozatkész hű barátod, valódi szerető testvéred leszek minden időben. Légy szabad kedvesem légy szabad, szíved érzelmeiben épp úgy, mint az vagy művészeted lelkesítő sugallatában. Gon-dolj minden rettegés nélkül egy év múlva te-endő határozatodra. Anyád, az ő változatlan ki-apadhatlan gyöngéd szeretetével s a való és igazság iránti fogékony szellemével, s mely be-látásával, mindenbe bele fog nyugodni. Vianne barátom tudni fog lemondani a nélkül, hogy

neve alatt egyesítettvén, az eként alakított or-szágos levéltár kezelésének vezetését az e czélra ő felsége által kinevezett országos levéltárnok dr. Pauler Gyula tényleg átvette. Miről a tör-vényhatóságot tudomás végett oly hozzáadással értesitem, hogy ezen levéltár használatára néz-ve f. évi márczius hó 1-ső napjától kezdve kö-vetkező rendszabályok lépnek életbe: 1) Ható-ságoknak az orsz. levéltárban őrzött irományok hivatalos használat végett az orsz. levéltárnok-hoz intézett írásbeli megkeresésre adatnak ki. 2) Magánfelek részére a levéltár helyiségeiben irományok betekintése vagy lemosolása, vagy pedig hiteles másolatok kiszolgáltatása szintén csak az országos levéltárnokhoz intézett írás-beli megkeresés alapján engedhető meg; ki-vételül csupán a tudományos czélú kutatások képeznek, melyek megengedésére elegendő az országos levéltárnokhoz intézett szóbeli kére-lelem, ez esetekben azonban a kérelemről s an-nak elintézéséről jegyzőkönyv veendő föl, mely a rendes iktatmány-számmal ellátva a levéltár irattárában helyezendő el. Ha valamely kére-lemmek hely nem adatik, az érdekllett fél a belügyminiszterhez felelbezheth, ki az orsz. le-véltárnok meghallgatása után dönt. 3) Eredeti törvényczikkek, eredeti vagy azokkal egyenlő erejű királyi kéziratok, leiratok, legfelsőbb el-határozások még hatóságoknak is csak a be-lügyminiszter különös rendeletére adhatók ki. 4) Arra, hogy magánfelek a levéltárban őrzött bámféle iratokat a levéltár helyiségein kívül is használhassák, hogy az államvagyon s jogait érdeklő, vagy fontosabb politikai okmá-nyok magánfeleknek betekintés vagy használás végett vagy pedig hiteles másolatban kiadassa-nak, hogy az 1740. évből való indexek, ele-nchusok, repertoriumok stb, közöltessenek, a belügyminiszter engedélye szükséges, melyet az országos levéltárnok más esetben is, ha saját felelősségére intézkedni nem kíván, kikérhet. Mindezen esetekben az orsz. levéltárnok az il-lelő folyamodványokat, melyek mindenesetre nála nyujtandók be, véleményes jelentéssel ter-jeszti föl a belügyminiszterhez. — 5) az or-szágos levéltárnok hatáskörén belül a hatósá-gokkal közvetlenül érintkezik s ezen érintkezés-nél, valamint általán hivatalos kiadványainál az országos levéltár pecsétjét használja. Budape-sten, 1875. évi febr. hó 18. Gr. Szapáry.

valaha megfeledekeznek ama tiszteletről melylyel neked adozott. Mi pedig fivéredet illeti ez éle-tet csak egy czélnak szentelte, mely abból áll hogy ő, anyjának soha egy könyecseppjébe se kerüljön, s hogy,menynyire emberi erőtlő kite-lik, megakadályozza, hogy Jenny hugának egész életén át soha alkalm ne legyen, csak egy könnyet is ejteni a bánat és szomorúság miatt.“

Anyámnak is irtam néhány sort, hogy elmondjam neki szóról szóra, a rövid párbeszé-det, mit Brudnel úrral folytatunk róla; ebé-deltem, nem akarván igénybe venni a házi ur otthon nem léteben a szolgálatot részemre s csak nap lementé után tértem haza.

Készültem dologhoz fogni, hugomra gon-dolva, s a férjhezmeneteltől való rettegésére, melyet valóban semmi esetre sem kell kimly-telen módon erőszakolni, eszembe jutottak ama sajátosságok eszmék, melyeket hosszas időn át táplált magában, egy képzelt titok iránt, szü-lésétét illetőleg. Kérdeztem magamban, ha val-jon most is vannak-e még ily gondolatai, s vajjon igen előkelőnek tartja-e magát, hogy Vianne-hoz menjen nőül, és hogy anyám mi-ért akarta mindenként megtudni, minő emlé-kek maradtak fenn sir Richárdnál a Mauville kastélyról.

A nap lementét követő élnék vissz-fény-nél, mely biborszínűen árasztá el szobámat, valami különös, idegenszerű álmódzásba me-rültem, mely fogva tartá gondolatomat. Volt mindig valami rejtélyes, titokzatos körültem s hugom pedig éppen kiválón rejtély volt előt-tem. Csak hogy most nem látszék többé két-kedni, törvényes létefelől, dehát mi okozá eddigé kételyem? Percenként, és ez volt határozatlan, be nem vallott oka késédelmezésennek, hogy sir Brudnel előtt említést tegyek anyámról, perczenként remegve gondoltam azon viszony-ra, mely anyám és közte valaha létezhetett; . . . de még sem, az teljes lehetlen! Anyá-ma ga az erény volt, egy szent, kinek egyenes lel-ke, életének kristály tiszta folyása, olvasható volt arcán, kitűnt minden szavából, (Pórt, köv.)

BELFÖLD.

Szászváros, 1875. febr. 28.

(Rendkívüli kaszinó-gyűlés. - 4000 frtos alapítvány. — Határozat egy Fröbel-kert felállítására iránt — Jótékony négyelet tervezése.)

A magyar polgári olvasó-egylet közelébb rendkívüli közgyűlést tartott. Minthogy nálunk az ilyen kaszinó-gyűlés szokatlan jelenség: egyletünk tagjai között lehettek többen, a kik némi rosztasajtó kételyek, sőt tán aggályok közt jelentek meg olvasóegyletünk szerény helyiségében. Azonban, ha voltak ilyenek, azok kételyeit, aggodalmait az elnöki megnyitó beszéd nemcsak teljesen eloszlatta, hanem valóban a legszebb bizalomra változtatta.

Dr. Lészay L. — olvasó-egyleti elnök — következő tartalmu rövid szavakkal nyitotta meg a közgyűlést: „Körünkben időző országgyűlési képviselőnk, mtszgs Wodianer Béla ur, a helybeli tatarékpénztárnál levő részvényeiből 100 dbot — melyek 4000 frtot képviselnek — egy olyan jótékony célra ajánlott fel, a melynek létrejötte városunk összes lakóira nézve, vallás- és nemzetiségi különbség nélkül áldásos legyen; minthogy azonban azt óhajtja, hogy ama jótékony cél városunkban a valódi magyar nemzetiségi szellem emelésére hasson: kizárólag a magyar polgárságra bizza, hogy ez saját belátása szerint határozza meg a czélt, a mire alapítványa fordíttassék.”

E meglepő szavakra polgárságunk egy hatalmas öljenezsben fejezte ki köszönetét a nemeskeblű alapítványozó iránt.

Aztán megkezdődött a tanácskozás az iránt, hogy minő jótékony célra fordítsuk a felajánlott összeget.

Két indítványt tétetett. Az első azt ajánlta, hogy határozza el a közgyűlés, miszerint e 4000 frtos alapítvány egy felső leányiskola felállítására fordítandó. A második pedig azt; hogy ez alapból állíttassék fel egy Fröbel-kert.

Közgyűlésünk fontosnak találta ugyan az első indítványt is, minthogy a legtöbb szülők leánygyermekei az elemi oktatás után rendszeren nem folytathatják tovább tanulásukat egy felsőbb leányiskola hiánya miatt; mindazonáltal a nagy többség azon meggyőződésben volt, hogy sokkal nagyobb életsszükség városunkban egy Fröbel-féle gyermekkert felállítására. Mert — miként Dáné István indítványozó igen meggyőzőleg kifejtette — a tapasztalás azt bizonyítja, hogy főleg a városi magyarság gyermekei között roppant nagy a halandóság, a mult évben is a reformátusoknál 38 halott közül 19 gyermek halt el és az arány csaknem ily kedvezőtlen a más vallásuaknál is. Ennek oka részint az egészségtelen lakás, részint a rosz táplálék vagy éppen éhezés, részint a szülőkgondatlansága, hanyagsága, kik iparukkal való elfoglaltságuk miatt kisdideket akárhányszor alig pár évvel idősb testvéreik felügyeletére bízzák; ide járul még, hogy akárhány szülő nem is ért gyermeke testi neveléséhez, sokan rendetlenül élnek közülök stb. stb. úgy, hogy ha azt akarjuk, hogy egy pár évvel idősebb mulva végkép el ne enyesszék a helybeli magyar polgárság; okvetlen a jövő nemzedék megmentéséről kell mindenekelőtt gondoskodnunk. Indítványát annyival is inkább ajánlja, mert annak elfogadása esetében a rendelkezésünkre álló alapból a gyermekkertet a legközelebbi jövőben felállíthatjuk, míg ellenben a felsőbb leányiskolát csak évek hosszú sora mulva hozhatnók létre.

Mindezen oknál fogva a nagy többség elfogadta ez utóbbi indítványt és elhatározta, hogy ezen 4000 frtos alapítványból minél előbb egy Fröbel-kert állíttassék fel s azonnal bizottságot nevezett ki, hogy az a gyermekkert felállítására vonatkozólag részletes tervet dolgozzon ki.

Részükről a legmelegebben üdvözljük és a legnagyobb örömmel hozzuk nyilvánosságra magyar polgárságunk ez elismerésre méltó határozatát, mely által azt bizonyítja be, hogy égető szükségünk közül első sorban a legégetőbbet óhajta kipótolni. És szívünkbeli kíváncsunk, hogy ez üdvös határozat csiraképes magvai a gyermekkert, a kisdidek e paradicsomának, létrejöttében mielőbb kikeljenek és forró üdýbuzgalom s lelkiismeretes ápolás által rövid idő folytán erőteljes fákká nőjjenek fel, hogy azoknak védő árnyában testileg ép s lelkiileg erős ifjú nemzedék növekedhessék városunk és nemzetünk számára.

Ez örvendetes tudósítással kapcsolatban biztos forrásból irhatom, hogy egy jótékony négyelet felállítására tervezettik, melynek megvalósulása iránt teljes biztosságot nyújthat az ügy élén álló lelkes nők buzgalma.

r. l.

Bethlen, febr. 27.

E hó 25-én tartotta meg a bethleni tatarék-pénztár évi közgyűlést br. Bánfy Dezső ur elnöke alatt. A mult évi összes forgalom 804,038 frt 46 krt tett, a részvények után 12% osztalék határozottatott, jótékony célra 296 frt, fordíttatott és pedig 26 forint a bethleni állami elemi népiskolában tanuló két

jelen de szegény fin felsegállítására, a többi a Bethlenben építendő kórház alapjára.

A roncsoló toroklob nem mondhatni, hogy éppen uralkodik vidékünkön, de — ha bár gyéren is — kezdi szedegetni áldozatait. A veres himlő és skarlát járványára emelkedett a gyermekek közt, minek következtében az iskolákat beszüntették.

A bethleni járásban a szavazók összerírásánál kitűnt, hogy az értelmiség száma emelkedett, a népé apadtott, de keveset. Általában véve alig néhány százalék az apadás.

Bethleni.

Magyar lapok szemléje.

A „Hon” az új kormány és pártalakulás létfeltételének az őszinteséget és határozott cselekvést tekinti. Jó eleve tiltakozik tehát minden utógondolat és minden tétovázás ellen. A Tisza által évrényre juttatott pénzügyi program, melyet az új kormány is hivatalosan is érvényesíteni, mindenekfelett a gyors cselekvés programja, hogy a jobboldal egy része által tervelt adófelemelés elkerülhető legyen. Komoly és határozott akarat van — szerinte — arra, hogy az adófelemelés általában ki legyen kerülve. Az idén a bankkérdést megoldhatónak tartja. Sokkal több nitelt és bizalmat érdemel — állítása szerint — az a kormány, mely elutasítja magától a pénzt, hogy kényszerítve legyen dolgozni; mint az, mely legelőbb is adófelemelést követel, és csak aztután gondol, vagy készűl gondolni reformokra.

Az „Ellenőr” a vasutigazgatóságok elleneséges magatartását említi a hivatalos nyelv ellenében. Kivált a német cultarelem pöffeszkedése tülhág e téren a józan korlátokon s egészen feledni látszik, hogy egy állam souverénitása nem az ő kegyelmekből meríti táplálékát. Mintán ez urakat nem hitta ide senki s csak saját szakállukra jöttek enni izletes magyar cipő, a kenyérvetés kényelméhez szerezhetek volna annyi jogérzetet, hogy ezzel kötelesség jár a magyar állam irányában. Botrányosnak mondja a vasutigazgatóságok iránt tanusított győngyességet. Tűrni ez állapotot tovább is a maga kirívó izetlenségeivel és szemtelen vakmerőségeivel annyi, mint lemondani, hogy ez ország, ez állam magyar. Az állami szempontokon kívül fontos társadalmi és közgazdasági okok parancsolják, hogy első sorban a hazai elem nyerjen kenyeret. Ajánlja, tegyenek félre minden kíméletet, szerezzenk érvényt államiságunknak, máskülönbén szégyenszermet megérjük maholnap, hogy minden idegen egyegy kis király, egy-egy souveré-necske lesz, és kivernek házunkból a tisztességes vendéglátásért.

A „Nemzeti Hírlap” úgy találja, hogy valamint volt idő, midőn Németország számára kellett kellett fogni a észárolást, azonképen kell ma hajtvódázatot rendezni Magyarországon miniszterekre. És a ki a vadászatot „lelejteti” a legjobb esetben még rezignációval adja fejét az „önfelállítás” járó hivatalra. Ez szolgáljon íztésűl, óvó példakul a jövőre, hogy megtanuljunk gazdálkodni az emberekkel.

A „M. Ujság” azt mondja, hogy Ghy-czy és Széll között, olyan a különbség . . . hogy is mondta a huszár, hol áll a baka őtőle? Százszor kell kimondani Széll Kálmánt, akkor sem lesz egy negyedrészt Ghy-czy Kálmán belőle. A mit Ghy-czy Kálmán széles ismeretköre, órási judiciuma, és beható tárgyszerete nem volt képes keresztályvinni, azt Széll Kálmán minden európai látókör nélkül Tisza Kálmán terve szerint keresztály fogvinni. A Tisza-Wenckheim kormány — szerinte — nem más, mint egy átmeneti kormány, ideiglenes, a milyen volt Szláv s Bittó-kormány. Csak azért, hogy újabb emberek szolgálják az átmenetet, kár volt az eddigieket helyeigatni, hiszen ezek is betöltötték helyeiket oly rosszul, mint a hogy az újak betölteni fogják.

A „Közérdek” szeretné, ha br. Sennyey legyőzve aristokratikus büszkeségének sugalmait, oda állana a haza munkásai közé, s elvállalná a tárczák legnehezebbekét. Nem méltatlan az a „legelőkelőbb” aristokratához sem, megmenteni az országot a pénzügyi bukás veszedelmétől. Ez az a mező, melyen — siker esetében — a babérok legdusabban teremnek. S ha majd a babérokat halantékai köré fűzend, akkor a nemzet önként meg fog hajolni államférfiui nagysága előtt, s valósulni fognak a megváltó szavai, hogy az lesz közöttünk az első, ki a többieknek legnagyobb szolgálatot tett. Ez a valódi dicsőség útja, nem az aristokratikus gög, nem az igényteljes fellépés, s a mások kicsinylésével párosult tulzott önbecszeret!

A „Reform” előtt fontosabb a fuzio, mint a deficit. Kívánja, hogy az minden áron létesüljön, mert föltétele minden további javulásnak. De a fuziótól azt várja, hogy az államháztartás rendezésére s a többi kérdések megoldására vigyen, s a pártos vitákat megszüntesse, nem azt, hogy a nehéz kérdéseket megoldatlanul hagyja. Krompromisszumnak a két párt közt és a kijelölt miniszterek közt helyét látja, de a krompromisszum a dolgok

elintézésére, nem pedig el nem intézésére legyen irányozva.

Tanügy.

Subventionált tanintézetek.

Hazánkban több tanintézet részesül évenként bizonyos állami segélyben; de nem mind-egyikre gyakorol a kormány egyaránt befolyást. Ha a pozsonyi, soproni, sümegi és székesfehérvári reáltanodák 4—4 ezer forintnyi évi subventiót kapnak, ennek az árát az állam oda kinevezhet egy-egy tanárt; a mi megint nem annyira engedménynek mind inkább vivmálynak tekinthető, amelyet az illető városi polgárság az országtól nyert. Csak az a feltételezés, ha meggondoljuk, hogy az államok eddigelő reáltanodákat vajmi gyéren állítottak fel; rendesen a tehetősebb községek terhére róttá ezt fel minden kormány. Másképpen áll a dolog a brassói román nemzetiségű gör. keleti gymnasiummal és a vele egybekapcsolt (kereskedelmi s reáltanoda, leányiskola) tanintézetekkel, valamint a nagyszabedű szász nemzetiségű evang. reáltanodával. Ezek is évenként állami subventiót kapnak, és pedig az előbbi 4000, az utóbbi 5000 frtot. A subventiót ezek is szívesen elfogadják, de a kormánynak sem kinevezési, sem bármily nemű beavatkozási jogát el nem ismerik; az egyházi autonomia véd paizsáról minden kormány-rendelet nyíla lepattan. Ha tehát a kormány ezen tanintézet bármelyikéhez a subventio fejében egy-egy tanárt akarva kinevezni, ezt az illető egyházak nem nyerménynek, sem vivmálynak nem tekintenek hanem jogtalanságnak és sérelemnek. Pedig a kormány, tudom, kész volna nekik egy államilag képesített tanárt adni, a minővel felekezeti tanoda nemigen dicsekedhetik; de ők jobb szeretik a saját egyházi és tanári egyénekből összeállított bizottság előtt vizsgázott tanárjelölteket, ha csak önműzetisége és felekezete kebelébe ilik.

Már aztán ha sikerült oly egyénre szert tenni, a ki az említett tulajdonokon kívül, ha nem is a bécsi vagy berlini, de legalább a jénai vagy zürichi egyetemen két három évig járt, és ha ott nem is tett tanári vizsgálatot hanem legalább a tudori diplomát és címet megszerezte, ebből nagy hihető csinálnak és a belföldi egyetemeken készűlt egyéneket csak amugy megvetik. Azonban én mindjárt azon kezdem, hogy belföldi egyetemen készűlt és államilag képesített egyént nem is kapnának: oly silány fizetésben részesítik a felekezetek tanáraikat. Ezekben csupán az a remény tartja fenn a lelket, hogy maholnap egy-egy zsiros plébániára fognak elkerülni. De másfelől nem is óhajtsák a felekezetek az állam képesítését, mert jól tudják, hogy az ilyen képesítésű tanár a legelső alkalommal ott hagyja tanodájukat.

De hát nem volna annak módja, hogy a felekezetek is óhajtsák az állami subventio élvezete mellett a kormány befolyását, úgy mint a fenemlített reáltanodák, és az egyházak autonómiaja is meg legyen óvva idegen beavatkozásból származható sérelmektől?

Ha sikerülne ezen kérdést szízerencsésen megoldani, nem fordulna elő az anomalia hogy pl. a brádi gör. kat.gymnasium később volt a subventió utasítási vissza, mintsem a kormánynak a legkisebb beavatkozási részt nyitni; hogy a brassai gör. kel. tanodának Oláhország kormányára által évi 15 ezer frankkal való segélyezésére némely lap oly féltékenyen tekint. Ha ezt a 15 ezer frankot a tordai unitárius vagy erzsébetvárosi kath. gymnasium kapná, nem volna okunk féltékenykedni, sőt ellenkezőleg hálára éreznők magunkat az idegen kormány iránt kötelezve, hogy önkormányunkkal versenyt subventionálja hazai tanintézetek.

Féltékenységünk nem is az keltheti, hogy egy hazai tanintézetünk, idegen kormány segélyét élvezi hanem hogy nem-magyar nemzetiségű és a nyilvánossági joggal kormányilag felruházott országos tanintézet az idegen segélyezést ugyan elfogadja, de kormányunk beavatkozásától magát teljesen elzárja.

Az előbb feltett kérdésünkre a megoldást éppen azon tanodák eljárásából fogjuk meríteni, a melyek, mint az előbb említettük, a kormány beavatkozását szívesen veszik. Egy előbbi cikkünkben vitattuk, hogy a kormánynak jogában áll felügyeleti jogot gyakorolni minden tanintézetre; most azt mondjuk, hogy a kormánynak érdekében áll ezt tetteleg gyakorolni is, ha csak azt nem akarjuk, hogy az országos törvények és kormányrendeletek csak az állami tanintézeteket kötelezzék.

Sajnos, hogy mai nap még csakugyan úgy állanak a dolgok, hogy a sokkal nagyobb számú felekezeti tanodák a kormány felügyeleti jogát el sem ismerik.

Az innen származott félszagségek, a melyek legszembetűnőbbek az egy és ugyanazon községben levő, de különféle jellegű tanodáknál, már is oly kirívók, hogy az állam erélyes beavatkozásának idejét végre elérkezettnek hínők. De nem csak a kormánynak áll érdekében hogy az ország tanügye javára gyakorolja felügyeleti jogát; egyes felekezetek sem bálnák ha a közoktatási miniszterium, természetesen,

hogy csak az egyház érdekének megóvása mellett, nagyobb erélyt fejtene ki. Csak a mult évben úgy nyilatkozott az erdélyi szász evang. egyházgyűlés, hogy elismeri a magyarnyelvű szűkséges voltát középstanodákban és erre egy külön tanár kineveztetését is czűlszerűnek látná, csak ne venné az egyház költséget igénybe.

Itt van az említettűk alkalom: hihetőleg kormány elé is felterjesztett tanácskomány alapján jelentse ki a miniszterium, hogy igen is kész minden evangélikus középstanodáknál egy-egy magyarnyelvi tanárt fizetni, de ezt a tanárt aztán kizárólag a miniszterium szemeli és nevezi ki. Nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy sem az evangélikusok sem más hitűek nem vonakodnának mai nap egy ilyen ajánlat elfogadásától. S ha vonakodni merészelne valaki, felteszünk a miniszteriumról annyi hazafiságot és erélyt, hogy az országos nyelv czűlszerű kezelésének érdekében megtegye a kellő lépéseket. A mi ma egy tantárgyra nézve szűkségesnek mutatkozott, az holnap egy másikra és egy harmadikra nézve is czűlszerűnek bizonyulhat: szóval a miniszteriumnak itt alkalma nyílik befolyása számára mind több tért foglalni el. És ezzel az ország kettőt nyert: először a felügyeleti jogot mind nagyobb mértékben gyakorolhatja, a nélkül, hogy a felekezetek s miniszteriumok jogtalan beavatkozással vádolhatják; másodsor tanári helyeket teremthetne a számos tanárjelöltnek, kik egytetemet végezvén és a tanárképezdebből kikerülven közoktatásunkat már is felesleges tulzaporodással fenyegetik.

Erythros

Jelentés

a kolozsmonostori önkéntes tűzoltó-egylet 1875. téli félévi működéséről.

T. közgyűlés! Midőn alapszabályaink értelmében a mai napon jelen félévi működésünket bezárjuk, hivatalva érzem magamat a lefolyt időszak nevezetesebb mozzanatairól rövid jelentést tenni.

Első sorban meg kell említenem, hogy az 1874 év szeptember 5—8-áig Sopronban tartott országos tűzoltó szövetségi közgyűlésen egyletünk is képviselve volt, a mi annál örvendetesebb, mert az erdélyi egyletek közül rajtuk kívül csakis Nagy-Szeben jelent meg. Ezen II. szövetségi gyűlés sok fontos kérdéssel foglalkozott, melyek ha kívánt megoldást nyerne, tűzoltó ügyünk fejlesztésére felette kedvező befolyást fognak gyakorolni.

Az 1874 nyári szüniő alatt a helyt maradt tagokból ideiglenes csapat alakított, mely az egylet újjászervezéséig az előforduló szolgálatot teljesítette.

A téli félév beálltával 1874 november 14-én tartottuk alakuló közgyűlésünket, ugyanekkor folytak le a tiszti választások is. A jelenlegi létszám a következő: elnök és tisztt 8, mászó 16, szivattyus 30, kürtös 1, dobos 1, összesen 56.

A gyakorlatok és egyéb szolgálatok mikénti teljesítéséről szolgálati anyakönyvünk, mely 1874 november hó 14-étől vezettetik, ad hiteles felvilágosítást. Általában véve a szorgalom kielégítőnek mondható, az anyakönyv tanúsága szerint összesen 8 tag összesen 18-szor mulasztott, miért is 6 tag elsőfoku, 2 tag pedig komoly írásbeli intésben részesült.

Tulajdonképeni tüzeset nem fordult elő, csapatunk ugyan két ízben táviratilag a városba hivatott, de mind két esetben csakis jelentéktelen kéménytüzzel állottunk szembe, úgy hogy segélyünk igénybevételére szűkség sem volt.

Egyletünknek anyagi állása a lefolyt időszak alatt nagyon kedvezőtlen volt, a mennyiben 16 frt 6 kr bevételén kívül, melyet tagjaink bűzesség az egylet körében gyűjtött, semmi jűzedelmi forrásunk nem, pedig kifizetett számlákért 19 frt 14 kr adósság terheli egyletünket és csak hitelezőink szíves elnézésnek köszönhetjük, hogy eddig, és tán ezután is türelmesen várakoznak!!!

Miután az anyagi téren, egyletünk felszerelésének kiegészítésén idült, pénztelenségünk miatt nem dolgozhattunk, kétszeres kötelességnek tartotta a parancsnokság az egylet műszaki kiképzetésén munkálkodni. Azért mihelyest az újonnan belépett tagok néhány gyakorlaton a legszűkségesebb tudnivalókat elsajátították, a kedvezetlen időjárás miatt különben is alkalmatlan gyakorlatok be lettek szűntetve s helyettük a rendes időben helenként egyszer a tűzoltás elméletéből előadás tartatott, természetesen folytonos vonatkoztatással a helyi viszonyokra az előfordult vagy előfordulható esetekre. A tárgy három részre van osztva u. m. I. A tűzoltó-egylet alapítása s felszerelése. II. A rend- és szorgalmatok tárgyalása végre III. A tűzoltó szabályok ismertetése. A mai nappal az első rész befejeztetett, mely következő cikkekkel alatt lett letárgyalva: Bevezetés 1. A szervezés: A rendszerező tűzoltás. Hivatásszerű, kötelességszerű és önkéntes tűzoltás. Az önkéntes egylet szervezése. A taktikai beosztás. A mászó- szivattyusok és rendfertartók hivatása. 2. A felszerelés: Személyes felszerelés, egyenruha. A mászó, szivattyusok és rend-

fontartók felszerelése darabonként. A mászószerek, mentőszerek és rombolószerek egyenként. A szivattyus gépek, eszközök és szere egyenként ismertetve. Különböző szerk és eszközök. A gépek, eszközök és szere gondozása. A II. és III. rész a nyári félévben fog előadni.

Két örvendetes eseményről kell még jelesenlem beszárta előtt megemlékeznem: az első az általam már 1871-ben hangsúlyozott távirati összeköttetés, mely benünket a vérsí torony jelzőjével kapcsolatba hozott. Ezen távirati távirda m. é. november haván jött létre s december 1-én nagy ünnepelésekkel rendeltetésének át is is adatott, mely ünnepélyesen és az utána következő kedélyes szízekben den szeretve tisztelt kolozsvári testvéreletünk szíves meghívása folytán mi is részt vettünk.

Továbbá felette örvendetes mozzat gyánánt az alakuló fálben levő erdélyi tűzoltó szövetséget jellezhetem, az erre vonatkozó felhívást egyletünk február hó 19-én tárgyalta s egyhangulag el is fogadta.

Vége kedves kötelességet teljesk, midőn öszinte köszönetet mondok egyenként a tiszti karának, mely hivatalos teendőkben a legerélyesebben támogatott!

Kolos-Monostor 1875 febrár hó 24-én.

Gamauf Vilms főparancsnok

Tordamegye közigazgatásiállapota az 1874-ik évbe.

(Alispáni jelentés.)

(Folytatás.)

Ezen tüzesetek között legnagyobb volt az egerbegyi mult évi május 11-én aug. 15-én s a szenvedett kár a felvett becsült szerint tett 278,358 frtot, a bedelői ápis 25-én 5508 frt 65 krt, a maros-ludasi augusztus 15 és 16-án 18,828 frt, a gerendi szeptember 5-én 12,000 frt, a gernyeszei aug. 16-án 10,055 és a fűleházi febr. 27-én 4000 frt becsűttékkal.

A mult 1874-ik évbni tüzesek által okozott kár, a kisebbszereket is beszűrta a fentjelzett 35 esetben teszen a felvett becsűt szerint 444,225 frt 30 krt, mely roppit szám az építkezések szabályozását, a község rendőrségi szabályrendeletek alkotását és a állami tűzárk biztosítási eszma létrehozása szűkségességét eléggé tanusítja.

A községeknek tűzoltó szerekekellátása ugy magas kormányunk, mint megy. biztossági határozat által elrendeltetett, ebből kifolyólag több rendbeli intézkedések tételek, az alispán részéről de azok általános föpontosítása hiányzik.

Vizipuskák a következő szolgabíró járásookban vannak u. m. a szentlászlói járásban 5 községnek, 6 községnek meg van rendelve, 10 községbe nincs,

Az aljárás járásba. Zarában hely van, a többi községekben nincs.

A torockói járásban vizipuska kerekű kettő, 1 kerekű egy, kézfecskendő 18.

A mezőkapusi Baűsön és Záná kivűl minden községben van legalább kézi-fiskendő.

A vajdasztiványi járás 6 vizipuskákkal van nagyobbára ellátva.

A marosjárai járás szintén el van látva új vizipuskákkal.

A marosludasi járásba van nagyobb fecskendő 1, kisebb fecskendő 21.

Három szolgabíró e tárgyi jelentése hiányozva, ezekről ezuttal kimutatástnagamon se tehetek.

Miután azonban ugy a mult 874-ik mint a jelen évi költségvetéseikbe a községek a vizipuskákra szűkséges összegek vételére utasítottak, teljes reményem van, hogy a jövő évben legalább a jobbmodu községek vizipuskák nélkül nem maradnak.

Kihágásokért voltak büntetve a börtönben az egész mult évben 175-ön, 14 fő, fi, 11 nő, a sz.-régini börtönben 130, férfi, 127, nő 12.

8-or. Az országgyűlésünk által a főben megajánlott ujonczjutalékból a megyénkire 333 ujoncz és 33 póttartalékos, mely szám az 1875-ik évre felhívott házi korosztálybeli hadkötelesek minden sorozatában pontos és maga idejében eszközök beszerzése után a merőben ösmeretlen hadkötelesek kihagyásával 3310 hadköteles társaságatott ki.

Ezen számból esik:

1-ör. A szentlászlói járásra 37 mezo-4 póttartalékos. 2-or. Az aljárás járásra 37 mezo-4 póttartalékos. 3-or. A torockói járásra 47 ujoncz, 5 póttartalékos. 4-or. Tordara 24 ujoncz, 2 póttartalékos. 5-or. A mezősegrégre 35 ujoncz, 4 póttartalékos. 6-or. A marosludasira 45 ujoncz, 4 póttartalékos. 7-or. A mezőkapusira 28 ujoncz, 3 póttartalékos. 8-or. A vajdasztiványira 24 ujoncz, 2 póttartalékos, 9-or. A marosjáraitra 20 mezo-2 póttartalékos. 10-or. A görényire 1 ujoncz, 1 póttartalékos. 11-or. A magyarira 1 ujoncz, 2 póttartalékos.

Az ujonczozás a m.-vásárhelyi hadkötelekhez tartozó sorozó jűsűkkel.

szí február hó 25-én M. Ludason, március 1-én pedig a Besztercei hadkiegészítő kerület Szász-Régenben — a Károlyfehérvári — Tordán.
(Folyt. köv.)

Offenheim felmentetése.

A gy hirre vergődött Offenheim pört nagy kirjedése és bosszadalmas volta miatt apunk nadeddigi nem mutathatta be olvasóinak, a simbaton kimondott felmentő ítéletben azonban szeszegve van a pör minden fontos pontjaira, ime tehát olvasóink tájékozására. Neue Freie Presse után egész terjedelmében közöljük az ítéletet:

Öt rai tanácskozás után megjelentek az esküdtek teremben.

Löl elnök a következő ítéletet jelentő: Az esküdtek esküjök és lelkiismeretük szerint ahozájuk intézett kérdésekre következőleg feleltek:

Eb kérdés (főkérdés): Bűnös-e vádlott Pontexini Offenheim Victor lovag azon ravasz aljárásba, mely szerint egyfelől a londoni Lemberg-Csernovicz-Railway-Company Limited és másfel Brassej Tamás építési vállalkozó közt a lalberg-csernoviczi vaspálya vonal kiépítése jnt 1864. márcz. 12-én kötött szerződés XII. cikkelye folytán 190,000 font sterling conto fizetendő összeget kölcsönképp felvett a valódi tényállás eltitkolása által az igazgatónácsot és a lemberg-csernoviczi vasút részvényesit tévútra vezetve vagy legalább azoknak tévedését és tudatlanságát használta fel, hog a Herz v. Rodenau Jánost a lemberg-csernoviczi vaspálya kiépítése elsőbbségi jogáért 120,000 frt kárpótási követelésre 170,000 frtot fordított, miáltal a lemberg-csernoviczi vaspálya társulat legalább is 170 ezer frt és a garantiateljesítés által érdekelt osztrák állam több mint 300 frt kárt szenvedett?

Hom szavazat igen, kilencz szavazat nem.

Msodik kérdés (főkérdés): Bűnös-e vádlott Pontexini Offenheim Victor lovag azon családjárásban, mely szerint a fennebb említett 19,000 font sterling a conto fizetés határozatát elfogadta s a valódi tényállás eltitkolása áll az igazgatónácsot és a lemberg-csernoviczi vaspályatársulat részvényesit tévútra vette vagy legalább is ezeknek tévedését és tudatlanságát kellett felhasználnia, hogy a galacsucsvai vonal és mellékágaira vonatkozólag 1861-ben keletkezett kiadásra legalább is 800 font sterlign adjon Mac Elnan és Stilema mérnököknek, miáltal a lemberg-csernoviczi vaspályatársulat vagyonában legkevesebb 000 font sterling, a garantiateljesítés által élelt osztrák állam több mint 300 frt kárt kellett, hogy szenvedjen és szenvedett is?

Hrom szavazat igen, kilencz szavazat nem.

Hmadik kérdés (főkérdés): Bűnös-e vádlott mivel a fennebbi eljárás útján a vasúti igazgatótanácsot és a lemberg-csernoviczi vaspály részvényesit tévútra vezette, vagy legalább is ezeknek tudatlanságát és tévedését felhasználta, hogy a részvényesek az engedélyátengedési díja megszavazásáaál közre hassanak a jogu szép szín alatt való kézrekerítés végett s zeket önkényesen megállapított több, mint 10,000 frtnyi a részvényesekre nehezítő és 50,000 frton felüli öt terhelő összeg lefizetésére kötelezze s magának és harmadik személyeknek több mint 300 frt jogtalan nyereséget zerezzen, miáltal a lemberg-csernoviczi vaspályatársulat és a garantiateljesítés által érdekelt osztrák állam mintegy 300 frtot meghaladó kárt kellett, hogy szenvedjen és valóban szenvedett is?

Iárom szavazat igen 9, szavazat nem.

Hgyedik kérdés (főkérdés). Bűnös-e vádlott Intouxini Offenheim Victor lovag azon családjárásban, melys szerint ő 1864. évi márcz. 12-iki építési szerződés szerint a Brassej Tamás építési vállalkozót kötelező talajkijelölést, a Lemberg-Csernoviczi és Csernoviczi-Zsucsavi vonalokat illetőleg, magára vállalta és a tsulat közegei által keresztül is vitette, az igazgató tanács és a Lemberg-Csernoviczi vspálya társulat tévedését és tudatlanságát felhasználta és hogy magát hamis látszat alá rejtte a végböl, hogy magának 100,000 frtnyi jogtalan nyeresémet s az igazgató tanács és tagjának legkevesebb 6000 frtnyi összeget zerezzen, miáltal a Lemberg-Csernoviczi vaspály társulat több mint 106,000 frt kárt szenvedett?

ét szavazat igen, 10 szavazat nem.

Hödik kérdés (főkérdés). Bűnös-e Pontexini Offenheim Victor azon családjárásban, hogy gy Brassej Tamással 1864. októberben kötött egység folytán az emezt kötelező vasúti falpok beszerzését személyesen magára vállalt, és 168,000 darabot a 85 kr. 147,000 darabot 94 kr.-ban szállított is, az igazgató tanács és a részvényesek tévedését és tudat-

lanságát használta föl, hogy a normál érték 1 frt, 1 frt 20 kr. fölvételével legkevesebb 34,020 frt, 97,020 frt, a beszerzett gerendák minőségének hátrányára az építési vállalkozó Brassej Tamás javára megkariartott, miáltal a Lemberg-Csernoviczi vaspálya társulat több mint 300 frt kárt? szenvedett?

Egyhangulag nem.

(Folyt. köv.)

Apró puskatűz.

Nemcsak Budapest, de Udvarehlyt is beütött a crisis. A „Baloldal” mult havi utolsó számából arról értesülünk: hogy Szentkirályi Árpád ur a „Baloldal” eddigi szerkesztője, „különböző körülmények” miatt megválni kénytelen a laptól. Mik lehetnek ezek a „különböző körülmények” s ki lesza szerkesztőnek boldogtalan utóda: azt mi innen a távolból megmondani nem tudjuk. Részünkről öszintén sajnáljuk, hogy — ha csakugyan létezni kell az árnyékvilágba ennek a szélbali hőbortos organnumnak — nem Szentkirályi ur annak vezére. Több jel mutat arra: hogy Szentkirályi ur nem volt az alapító urak fejbolított aláztos szolgálja. Mi csak azon bátoraságára mutatunk, mely szerint elég merész volt dr. Cseh Károly urnak az enyedi theologia ügyében Enyed mellett peldirozó levelét megcsillagozni, s a sorok közt kijelenteni: hogy az érdemes doktor ur ez ügyben tévúton van, nézete nagyon önérdék szagu. Félni lehet: hogy utóda alatt az a négylevelű lóher, melynek legujabb botanicus neve orbanugronbarbata csehia még nagyobb mértékben fogja hullatni ártalmat magvait, el annyira, hogy Székelyország valósgos szerbtovisévé válhatik.

A budapesti nyelvészkedő kör, aztán az „erdélyi echo” elmés fejtegetései, divatba hozták társas körünkben a nyelvészkedést; társalkodás közben conjugalunk, comparalunk és derivalunk. Közlebből egy társas körben szóba jött: hogy miből lett az ökör? Egy része a társaságnak, a híres debreczeni professzorral Kerekessel a kerül igények ker vagy kör gyökére mutatót, mint a honnan az ökör veszi származását. Mások meg, az ökök és öklek szókak hozták rokonsági összeköttetésbe. Egy tagja a társaságnak, a ki inkább értett az ökör bélpesei-nyéhez, ment az etymologiahoz, következő megjegyzéssel vetett véget a vitának:

— Ne bolondozzatok, minden mezei gazda tudja: hogy az ökör borjúból lesz.

Ajánljuk nyelvészeink figyelmébe ez elmés szószármaztatást.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten márcz. 2. 10. 6. 30 p. d. e.

Érkezett, márcz. 2. 11. 6. 30 p. d. e.

A Deákpárt tegnapi ülésén előadta az új kormány programját, a párt támogatását kérte; hosszas, élénk vita után pártunk egyhangulag örömet fejezte ki a fusio felett, s kimondá, hogy támogatja a kormányt, de a párt jelentése eny része kijelenté: hogy fentartja teljes függetlenségét, sőt reser-vált állást foglal el. Sennyey párt-hível nevében bejelenté, hogy oppositionalis állást foglal el. A balközép értekezletén Tisza adta elő a programot, a melyet a párt viharos lelkesedéssel elfogadott; az új kormány ma fölesküszik.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márcz. 2. 1875.

— **A király ő felsége** mióta a fővárosban van, csak kétszer hagyta el a budavári lakot egy-egy rövid sétára a várkertben. Reggel ötkor már felkél, s reggeli után dolgozószobájába megy, a melyet rendszeren csak is az étkezés idejére hagy el. Az udvari futár kétszer hoz a király számára Bécsből irtokat.

— **Az egyetemi tanárok** egy része most vasárnap értekezletet tartott a rector felkérésére az egyetemi kör javára a multéviekhez hasonló népszerű tudományos felolvasások ügyében. A felolvasások tartására ajánlkozó tanárok száma az idén is túlhaladja a rendelkezésre álló idő mértékét s így ezuttal sem tarthat minden ajánlkozó felolvasást. A megállapodás abban történt, hogy e hó 14-dikén kezdve hét egymásután következő vasárnap (illetőleg egyszer husvét-hétfőjén) tartassanak felolvasások, rendszeren két-két előadással, kivéve a mutatónyok által kísért természetstudományokat, melyek egy magukban töltik be az előadási időt. Ilyenek lesznek a Dr. Martin, Dr. Török és Dr. Fleischer tanár urak előadásai, ez utóbbi az egyetemi vegtani intézetben végezve „Kísérleti előadást az előadási kísérletekről”. Szóval a tanári kar ez idén is mindent megtesz a maga részéről, hogy ne csak az egyetemi kör érdekei, hanem az ismeret-szomjas közönség igényei

is előnyös kielégítetést nyerjenek s tekintve a mult évez irányu sikereit bizton hisszük, hogy Kolozsvár mivel közönsége, és sorban emelkedett szellemű hölgyeink, sietni fognak a nemes ifjúság önművelési céljainak előmozdítására. A hely-árak ez idén is mérsékeltek lesznek s azok, kik valamennyi felolvasásra előjegyeztek magukat, valamint a legalább három tagból álló családok kedvezményben részesülnek. A legjobb sikert e derék vállalatnak!

— **A túzóltói őrtorony** mult vasárnap az azon nap megválasztott tisztikar tiszteletére, fényesen ki volt világítva.

— **Köszegvári Gyula** ujonnan megválasztott túzóltói parancsnoknál, a megválasztott tisztikar ma testületileg tisztelkedett. A főparancsnok megígérte, hogy az egylet érdekeiért mindent meg fog tenni, egyszersmind kérte a tisztikar támogatását, mert csak e segítségével felelhet meg nehéz állásának.

— **A kolozsvári** plebánusi választás napja még nincs kitűzve s nem is lehet addig, míg a közgyűlés kiegészítésére megválasztottak megerősítése a püspök ő exciája által, a hova felküldetett, meg nem történik. Ha a jövőhagyás leérkezik, a választás napja is ki fog tüzetni.

— **Színház.** Felekyné asszony második fellépte „Stuart Máriában” sikerre nézve nem állott egészen első fellépte sikerének színvonalam. Ki tagadhatná, hogy Felekyné ez alkalommal is messze kimagaslott azon színésznők felett, kiket mi magunknak mondhatunk, sőt bizonyára Budapest is csak alig pár tagot állíthatott volna fölé, de ki nem is a relativ, hanem az abszolút művészi becs szempontjából találtuk Felekyné „Stuart Máriáját” nem egészen kifogástalannak. A mult alkalmammal már megjegyeztük volt, hogy Felekyné játékában nincs valamely magasabb művészi egység és összhang, „Stuart Mária” után még azt is hozzáfűzhetjük, hogy különösen a meghatóbbaknak mondani szokott lelki felindulással járó jelenetekben játékból a mesterkéletlen természetesség is hiányzik bizonyos mérvben. Így például azon nevezetes jelenetben, midőn Mária Erzsébettel találkozik, a megalázott királynői méltóság viharos lelki küzdelme Felekyné által helyen-helyen művészi tappintattal, de legfőbb részben igen keresett és túlzott vonásokban volt élénk tüntetve; többet akartak, mondták a szemek, a tagok, az ajk, mint a mennyit egy bár mennyire felindult nő, ki mindig csak nő marad, mondani tud s így nem csoda, hogy a felbőszült méltóság kevésbé nőies visszatükrözésétől le a porba omló önmegadásig nem volt mivel betölteni az űrt, hogy az alak ne veszítse el egységét. Minden nek daczára a közönség lelkesen tapsolt s volt is oka rá, mivel a fennebbi hibák csak a szigorú bíró előtt voltak felfedezhetők s Felekyné játékát nem rontották meg annyira, hogy a köznapai alakításokon messze túl ne emelkedjék.

Vasárnap „A falu rosza” adatott szinpadunkon ötödször. A közönség rajongani látszik a maga nemében klasszikus színműért; a ház ismét zsufolással megtelt. A darab érdeméhez már a mult alkalmammal hozzá szözlottunk; az előadás maga csak jóságban különbözött az eddigiektől, habár mindenki szereplőre nem is mondhatjuk ezt el; így Boér Emma tegnapielőtt többször és nagyobb mértékben kikökökelt szereplőnek kerékívágásából, mint ezt megelőző alakításaiiban tette, a midőn például az atyai háztól való elűzése után egy ideig hűséggel visszaadott kétségbejött helyzetében Gondörnek a falu vigalmán történt jelenetet beszéli el, olyan kedélyes hangulatot öltött magára, mint ha semmi sem történt volna, mi neki búbanatot okozzon; hasonló modort követett midőn atyjától vig kedvvel kérte beleegyezését Gondörrel házasságába, mintha sem a netaláni megtagadástól való félelem, sem az imént kiállott halálküzdelem legkevesebb sem bántotta volna; szükségesnek találjuk ezt itt megjegyezni, mivel B. E. a ki pedig rendszerint szép sikerrel játszik a „Falu rosza”-ban, egyszer sem került ki ezen hibákat. Tegnapi „A Volgy liliuma” adatott Felekynével a czimszerepben, tele házzal összevágó élvezetes előadással. Felekyné ez este egy rokonszenves művészi alakot állított elénk; mindvégig megható bensőséggel vitte szerepét, habár halálának jelenete most nem nélkülözötte a fennebb jelzett hiányokat. Mellette Kovács Gyula, Mátrai, Szentgyörgyi jeles alakításukkal emeltek az est sikerét.

— **Holländer Márton** előnyösön ismert táncmester vasárnap mart. 14-én a városi vigadóban koszoru-estélyt rendezend. Az általa évenként rendezett bálók a farsang látogatottabb bálái közé tartoztak eddig is és a közönség különösen a serdülő fiatalok évenként számított is arra; most (megkésve bár, de el-késve nem) koszoru-estélyt ismét való megtartására — hisszük — kedvezőleg lesz fogadva.

— **Széki Miklós**, városunk tehetséges buzgó fiatal gyógyszerésze, tegnapi váltott jegyet Bodor Pál ur bájos leányával, Ninával s részünkről a legszebb jövőt jósoljuk és kívánjuk a boldog fiatal párnak, kiket a szív legnehebb érzelmei fűztek e szép frigyebe.

— **Az erdélyi** gazdasági-egylet ez évi rendes közgyűlést márt. hó 23-án fogja a

városház nagy termében megtartani. Ohajtandó, hogy az egylet helyitt és vidéken lakó tagjai minél nagyobb számmal jelenjenek meg e közgyűlésen.

— **Lapunk** mai számához van mellékelve „A zámí gyümölcsfa- és szőlőiskola árjegyzéke”, ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— **Garibaldi tervel.** A római lapok Garibaldi terveit taglalgtják, melyek a Tiberis folyó csatornájára és a római Campagna jobb művelésére s egészségessé tételére vonatkoznak. A tábornok terve ez: ásattassék egy 30,000 meter hosszú és 150 meter széles csatorna, mely a tenger színénél 10 meterrel mélyebb lenne, s ezen vezetessék el a Tiberis a várostól s Ossia környékén a tengerbe. Minthogy a csatorna a tengerszínénél mélyebb lesz, enél fogva (ugy mondanak a lapok) a tenger vize be fog ömlelni a Tiberis csatornába, mely, mint a Themze, hajókázható lesz, s Róma olyan tengeri kikötő lesz mint London, Róma város levegője ez által megtisztul a rosz páráktól, a lázak megszűnnek, a Campagna befásittatik és ez ismét benépesül falvakkal, városokkal, mint a régi római köztársaság idején. Ez óriási műt költsége 100—120 millió frankra ragna, melyet a magányerészkedés útján kellene előállítani, ellenben az olasz kormánynak 5%-os biztosítékot kellene nyújtania, melyet a hajóvám és a Campagna jövedelmzésége eléggé fedezne.

— **Hol szavaz** gróf Andrássy? A fővárosi központi választmány különös udvariassággal megkereste a külügyminisztert, hogy mint budai háztulajdonos az I. kerületben akarja-e gyakorolni választói jogát? A gróf ur titkára kijelenté a központi választmány előtt, hogy a miniszter Terebes helységében fog szavazni.

— **A mozdonyok** statistikája. A porosz statistikai hivatal a mozdonyok összes számáról a következő kimutatást közli, az Egyesült Államokban van 14,233, Angliában 10, 933, a német birodalomban 5927, Oroszországban 2864, Ausztriában 2369, Magyarországon 506, Franciaországban 4933, Kelet-indiában 1323, Olaszországban 1172 mozdony stb. Kerek számában van összesen 50,000 mozdony a kerek földön. Lőörre nézve e mozdonyok képessége 10 millió lőörrel ér fel.

— **A legujabb nemzedék** szerencsétlenségének oka. Nem szükség a helyet megneveznünk, hogy hol volt hol nem volt, elég az, hogy megtörtént Kézen fogva sétál egy 6-7 éves gyerek bonne-jával s utközben szánsalomra méltó hangon könyörög előtte csekély alamizsnáért egy koldus gyermek, mondván, hogy ő oly „szerencsétlen.” A gyermek zsebébe nyúl s pár krajczárt ad a szegénynek ily szavakkal: „Egyébiránt nem hiszem, hogy oly nagyon szerencsétlen jvolnál, hisz legalább nem kell tanulnod és nincs gouvernanteod.”

— **A párisi** „Figaro”-ról a következő érdekes részleteket olvassuk: E lap egy részvénytársulat tulajdonja, naponként 64,000 példányban adatik ki; évi bevételei a párisi előfizetőktől 356,000 frankot, vidéki és külföldi előfizetőiktől 1,178,000 frankot tesznek k.; utczai eladásból 1,547,000 frankot hirdetményekért 343,000 frankot vesz be, mi egyéb bevételeivel együtt 3,574,000 frankot tesz ki. Eből a 2,522,000 frank kiadásokat levonva, marad tiszta haszon fejében 1,250,000 frank.

— **Nem minden** Babes szereti a katonáskodást. Babes Vincze ur Győző nevű öccse a pestvárosi tanács megkeresése folytán ma a feny. törvényszék előtt állott, mint ki annak idején (még 1873. évben) katonakötelezettségének nem tett eleget. Vádlott a f. évi februárban kitűzött tárgyalásra meg nem jelenvén, ma rendőrök által elővezetett s alap-talan mentségeinek meghallgatása után a feny. törvényszék által 8 napi fogságra ítéltetett.

— **Benedek Aladár „Uj Idők”** című szépirodalmi, társadalmi s divatlapjának 9-ik száma a következő gazdag s érdekes tartalommal jelent meg: „Laboulaye Eduárd”, (arcképe és jellemrajza); „Ideál és szerelem” (eredeti nagyobb költemény-töredék) Benedek Aladártól; „Késő korban” (eredeti elbeszélés) G. Büttner Juliától; „Nabukodonozor” (Beranger költeménye) szabó Endre fordításában; „Szerelmes szerkesztőség” (Sacher-Masoch elbeszélése); „Mikor emigrans voltam” (Amerikai naplójegyzetek) Kompolthy Tivadartól; „Egy kis szemle a férjek fölött.” (Bőjti tárcza) Almandintól; „Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek. A borítékon „vidéki élet”, „divat-tárcza”, „hymen”, „képtalan”, „sakkfeladvány”, „vegyesek”, „a szerk. nyílt válaszai”, s. a. t. — E lap magamagát is eléggé ajánlja, és előfizetési ára évenyre csak 2 frt 50 kr.

— **A „Vasárnapi Ujság”** február 28-diki száma következő tartalommal jelent meg: Tisza Kálmán (arcképpel). Vajda Jánostól. — „Epistola Langushoz, midőn először ült vasutara.” Költemény Mindszentitől. — A holt Adorján szemle. (Elbeszélés) Borostyáni Nándortól.) — Jókai Mór szülőháza (képpel). A háromszéki honvéd-emlékoszlop (képpel). — Rubens első műve (képpel). — Rajzok az őstörténelemből, II. — Utazás a föld közepébe. (Verne elbeszélése, 2 képpel). — A szövetséges fejedelmek Budapestén 1814-ben. Ifj. Szinyey Józseftől. —

A hétről. (Tárca). — Irodalom és művészet, stb. rendes rovatok.

— **Hibáigazítás.** Az árveház leánygyűléséről szóló tudósításunk Szász Béláné ur-hölgygyel tartat a választások ügyében polemicus beszédet, holott a szonok Szász Béla ur volt. Kérjük e hiba kijavítását.

CSARNOK.

Házassági ajánlatok.

— Jung —

A nők imádotjtáink az ifju korban, élet-társaink a férfi korban, ápolóink az öreg korban. Így minden korban van okunk a nősülésre. Csakhogy élettárs választásánál az okos ember sokkal nagyobb vigyázatot kell hogy tanusítson — véleményem szerint — mint szabad nép királya választásánál. A királytól távoltarthatom magam, legalább ha nyilvános lázító vagy felség sértő nem vagyok, szobámban nem rendelkezik: azonban az asszony a ház keresztlje, melyre bűnshöz hasonlóan rá vagyok kötve. Ha az asszony rosz, sziklához láncolt Prometheus vagyok, kinek ezen rémes ölv, minduntalan megújult máját megcsí; ha pedig idős és rút, a bűntetések ama legborzasztóbbikát kell kiállnom, mely az egykori zsarnok lelkében szülemlett és abban állott, hogy az élő emberek a halottak testéhez kötöztek s így tették őket a halál martalékaivá; ha tudatlan, kellemetlen vendég társaságában kell élnem, a halpici történetei, az általános, elcséptelt városi hírek, születes és nénapu üdvözlések, tisztelgések, füsölődések bírálati, piros posztag falusi kisasszony öltözéke, ki először jelent meg a nagyságos ur előtt, katonai és statistikai kimutatások, melyek egy udvari legény palotájából, egy gothscheber titkos leváltárából, egy mosonó vagy cimeres udvari bolondtól származnak. képezik beszélgetésünk tárgyait.

Ha mindezekhez féltékeny is vagyok, el-vagyok veszte, mert könnyebb száz bolhát megörizni, mint egy asszonyt. Röviden szólva, válassza mint tetszik, választásod megboszult tégedet, így szólott Socrates egy valakihez, ki ezen tárgybán hozzá tanácsért folyamodott.

Igaz ugyan, hogy magam soha sem bántam meg választásomat, de ez alkalmasint onnan ered, hogy életemnek párját találtam, minőrl maga Plató is álmódott. Ha mindjárt mesésnek is tűnik fel, annyi azonban áll, hogy vannak lelkek, melyek egymásnak jvannak terem tve, melyek egykor, ha csupán az Elizeumban is, találkozni fognak. Ha te, kedves barátom, egy ily lényre találsz, kérd meg azon-nal, mert Jupiter mindkettőtököt egy kaptára teremtettt, s csak együtt képeztek egy egészet.

Mégis trófián kívül hallgasd figyelmemztetéseimet: figyelmeztetni akarlak, nem ugyan, büszke tanári hangon, hanem őszinte baráti érzelemmel.

Mindenek előtt, ha boldog akarsz lenni, rút nőt ne végy feleségül. Szép külső, szép lelket ígér, ha ez utóbbi nevelés által nem hangoltatott el. Ez mindenkor igaz és tapasztalatra fektetett állítás. Természetes dolog, hogy egy rút női teremtés gyermekésgétől fogva irigy azokra, kik szépek; az irigységből származik káröröm, harag, boszú, üldözés és egész sora ezen pokoli bűnöknek. Csodálkozhatunk-e tehát hogy egy ily lény, ki gyűlhelye ezen vétkeknek, a bűnöknek természetes elhaladása következtében mindig magasabb polcra hág, míg tökéletes ideál-já lesz az ördögnek? — Ha neked egy ily házies kell, mely nem csak a koldusokat, hanem barátaidat is üldözöbe veszi, válassz magadnak ily nőt! — Ha pénze is van, jaj neked! egy asszonyi Neró lesz fölötted az úr ki téged lassu halálra készít elő. Ezen borzasztó urat szeretned kell, a vesszőt, melylyel verettet, meg kell csókolnod, oly dolgokat kell véghez vinned, melyektől férfi borzad, melyeknek a természet is ellene mond.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Árjegyzék.

— **A nagy-enyedi** piac árai február 25-dikén 1875. Alsó-Ausztr. mérő. Tisztabuza 3 frt. 50 kr. Rozs 2 forint, = kr. Egygybuza 2 frt, 75 kr. Zab 1 forint, 30 kr. Széna 3 frt, = kr. Alomszalma — frt 35 kr. Zsupszalma 1 frt Egy ől fa 9 frt — kr. Marba hus 18 kr. Konyhaliszt 12 kr. Rizs 40 kr. Gyöngykása 40 kr. Borsó 36 kr. Lencse 36 kr. Paszuly 24 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Márc. 3-án 5% Metalliques 71.— frt. Kamat —. 5% Nemzeti kölcsön 75.85 — frt 1860. Kölcsön 111.75. Bankrészevény 968. Hitelintézetii részvények 218.— London 111.25 ft. st. Ezüst 105.10. Cs. kir. arany 524.— Napoleonor 888.— = 100 mark németérték 54.60.—

Urbéri kötvények: Magyarországi 78.75 Temesvári 77.50 Erdélyi 76.50 Horvátország, 80.

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Árlejtési hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. pénzügyi igazgatóság részére 1875-dik évi április-hava 1-81 egész 1875-dik évi december-hava végeig terjedő időtartamra szükséges irodai és világiatási anyag beszerzése céljából, annak biztosítása 1875 év mártius-hava 8-dik napján délelőtti 11 órakor megtartandó árlejtési eljárás útján, határozatván el; ez azon megjegyzéssel hirdettetik ki, hogy valamint a beszerzendő anyag minősége, nem különben az árlejtés feltételei a keblő hivatalban megtekinthetők és az 50 kros bélyeg-jeggyel ellátott és 100 frnyi bantpénzzel felszerelt ajánlatok, az elnöki irodában a fent jelzett napig benyújthatók.

Az árlejtési ajánlatok csak is írásilag tehetők és ezek jelölt napon és időben a kir. pénzügy-igazgatóság elnöki ügyosztályában fognak felbontatni.

Kolozsvárt, 1875. február 25-kén.

A m. k. pénzügy-igazgatóságtól.

Nem hivatalos.

VICTORIA biztosító társaság Kolozsvárt elfogad életbiztosítási

alánlatokat minden módozatokban:

Dijai a lehető legolcsóbbak és biztosítottjait, az életbiztosítási osztály összes nyereseményeinek ötven száztlóliában, azaz, annak felében részesíti, díjzetési összegeik arányában. Ezen nyeresemény részletetés folytán, az 1871-ben biztosítottak, már 1872-ki díjaik kilencz száztlóliát visszakapták, és bizton remélhető, hogy ezen nyereseményrész évről évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a biztosított eredményel megnyitott túlélesi csoportok, melyekbe beállítás által mindenki, már életében, szép összegeket biztosíthat maga, vagy gyermekei részére.

Bővebb tájékozással, utasítással sat. szolgálunk a társasági felügyelők és ügynők.

Az üzlet eszközölésére alkalmas felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

A VICTORIA biztosító társaság igazgatósága Kolozsvárt.

Felülmúlhatlan.

Mindig nagy és dús raktár
lútre-, rips-, diagonál-plaid-,
barége-, gazier-, valódi színi
Cozmanoser percalin, jaconet,
fehér és színes brillantne-
kelmékből, selyem és bársony
szalagokból.
Legújabb girofé-girofia.

27 kr.

1/2 és 3/4 széles vásznak,
czérna- és bór-gyolcs, 3/4, 1/2,
és 3/4 chifon, len-damaszt-
törölközők, atlasz-sínavat,
czicz-, háló- és muszelin-
függönyök, üng- oxford és
minden más kézművelemek.

Len- és divatárunk,
jótállás mellett a cikkek minősége és valódi-
sága iránt, mind saját gyártmány.
Az első havasi takács- és gyáros-társulat
gyári raktára és áru-főtelepe.

Bécs, Máriahilferstrasse 72 sz.

Megrendelések pontosan teljesítettek utánvétel mellett. Mustrák
ingyen és bérmentesen. (77) (4—12)

Csak egy kísérlet kell!

hogy mindenki meggyőződhessen bámulandó jutányos

27 kros

ezikelm jószágáról.

Vásznak.

1 vég 50 rőfös 1/2 széles szövet . . . 13 frt 50 kr.
1 vég 50 rőfös 1/2 széles lenvászt . . . 8 frt 10 kr.
1 vég 30 rőfös 1/2 széles czérna-vászon . . . 8 frt 10 kr.
1 vég 30 rőfös 1/2 széles czérna-vászon . . . 8 frt 10 kr.

Selyem- és bársony-szalagok.

Fali- vagy noblesse-selyem minden szíma divatos szímben,
színes határossal is. Ot új szélesek rőfe 27 kr. Két
új szélesek 2 rőfe 27 kr.

Egy pár

fehér vagy csíkos női, vagy gyermek térdharisnya, leg-
jobb minőségű . . . 27 kr.
Egy pár férfi puzsli . . . 27 kr.
Egy pár harisnyakötő, széles selyem-szalaggal
diszítve . . . 27 kr.

Továbbá

fehér damaszt-törölközők, vászonágytakarók, nehéz hossz-
szonyvegek, bútorsínavat, háló- és czicz-függönyök, való-
di színi percalin, török pongyolákat-kelmek, bar-
chantok sat. sat. rőfe . . . 27 kr.

Gyapju-ruhakelmék.

1/2 széles nehéz ripszek, lútre-diagonálok, tibetek, gaz-
zier, barégek, simák, csikosok, mindenféle szímben,
rőt számban . . . 27 kr.

27 kr.

Egy darab

Legyező mindenféle szímben . . . 27 kr.
Egy garn. fej- és mellcsokor bársonyszalaggal, rózsák-
kal diszítve . . . 27 kr.
Egy pár kézi-gallér . . . 27 kr.
1 fej- vagy szék-nyak, valódi szímben . . . 27 kr.
1 len- zselkandó . . . 27 kr.
1 len- asztal-kenő . . . 27 kr.
1 tajték-törölköző, legújabb forma . . . 27 kr.
1 hajfés . . . 27 kr.
1 szabó- és hurokáló . . . 27 kr.
1 angol-diadem, egészen fekete gyönggyel hímözve . . . 27 kr.
1 legújabb . . . 27 kr.
1 bór pénzcsacso . . . 27 kr.
1 chinaeszt-küvés kanál . . . 27 kr.

Megrendelések

az összes kelmékre vagy utánvétel pontosan esz-
költetnek, mustrák bérmentesen küldetnek.
Nagyon árulók árgondost kapnak.
A cikkek valódiság és minőség iránt kérésesség mellett
árlatnak. Célészernének nem talált cikkek nehézség
nélküli visszatételnek.

Beck Grand-Bazárja

Bécs, I. Adlergasse 4.

Kérjük a czímet megőrizni és azt jól megjegyezni.

Legújabbban megjelentek
és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-
kereskedésében Kolozsvárt
kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.

Unitárius kis tükör,
vagyis az unitárius egyház története, hitelvei, egyházalkotmánya és
szertartásai rövid foglalata.

Irta Ferencz József, a kolozsvári unitárius egyházközség lelkésze
s főiskolai hittanár.

(Két függelék: az unitárius egyház püspökeinek névsora és tisztí
névtára 1875 re.) Ára 50 kr.

Postán küldve 56 kr.

Római családi jog.

Irta dr. Vécsey Tamás. Ára 3 frt.

Állam és egyház.

Irta Simonyi Iván. Második kiadás. Ára 1 frt.

Gyermekgyógyászat,

orvos
nővédek és orvosok számára.

Irta dr. Steiner János.

A második javított és bővített kiadás után magyarra fordította
dr. Schülhof Jakab. Ára 4 frt.

Egy ember, a ki mindent tud.

Egy darab regény. Irta Jókai Mór. Ára 1 frt.

Mit természetesen a torda-aranyosi borvidék szőlő-
hogy szállóiparával jólre jusson 10 arannyal jutalmazott pály.

Irta Nagy Ferencz. Ára 25 kr.

Postán küldve 30 krajczár.

MIDDLEMARCH.

Tanulmány a vidéki életből.

Irta Eliot György. Az angol eredetiből fordította Csukási J.

4 kötet. Egy-egy kötet ára 2 frt.

Az öskereszténység történelme.

Irta dr. Baur Ferdinánd Christján.

A harmadik német kiadás után fordították: Dósa Dénes, szá
tanár és Jeszó Lajos, vécsi lelkész. Ára 3 frt.

Népszerű és a gazdaság minden ágaira vonatkozó

mezei gazda naptára

az uradalmak tisztjei számára.

Egy, a marhavérszt távozató s elűző rövid jegyzettel.

Ring Adorján, néhai gróf Andrássy György ur ó excellentiája gazda-
tisztje által összeállítva. Ára 50 kr.

MAGYAR BIRODALOM

statistikai kézikönyve, folytonos tekintett

Ausztriára.

Irta dr. Konek Sándor, kir. tanácsos, a m. k. budapesti eg
a statistika nyilv. rendes tanára, magy. tud. akad. r. ragj

Ára 6 frt.

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész,
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztosítás
mellett mindennemű

titkos betegségeket,

1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeségei, az ondófolást, különösen

tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

2) hugycsőfolyásokat (még oly idülteteket is, a nemzörések bu
jakoros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakja
ban és elcsúfításaiban,

3) hugycsőszűküléseket,

4) fris és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfo
lyást és onnan erdő magtalanságot,

5) bőrkiütéseket,

6) a hugyhólyag betegségeit és mindennemű vizelési nehézsé
geket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3
órától 5-ig, és este 7-8-ig.

Lakik Pesten,

helváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt,
kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, a
1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válas
adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

VÉGELADÁS.

A volt BORSODI DEMETER LAJOS-féle

nürnbergi- diszáru és porcellán-kereskedés Maros-Vásárhelyt

üzlet megszüntetés következtében, a folyó 1875 mártius 1-sőétől kezdődőleg,

tetemes leszállított áron, végeladásra kerül.

Főbb cikkek:

Több száz pár női-, férfi- és gyermek-czipő brúnelle, kelme és bőrből.
Férfi kalapok: posztó-, filcz- és szalmából.
Utazó-, lovagló-, vadász- és halász eszközök.
Bőröndök-, útitáskák-, sétatáskák-, esernyők.
Pénz- és szivar-tárczák, tájéktipák és szipkák sat. sat.

Nagy-karlsbadi porcellán- és üveg-raktár.
Étkező-eszközök, talmi-arany diszezikkek.
China-ezüst tárgyak.
PIPERE-CZIKKEK.
Fali-tükrök, aranyozott és fa-keretbe.

Nagy mennyiségű gyermek-játékok.

Pipere-szappanok, hajkenőcsek, illatszerek, fogpépek, fogporok, fésük, kefék sat. és szám-
talan más, a közéletben minden perczen szükséges tárgyak.

Ez alkalommal, vállalkozóknak, kik az egész kereskedést az ehez tartozó felszerelésekkel megvásárolni szándékoznak, kedvező
alkalom nyílik a megszerzésre.